



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.1.26.
COM(2016) 36 final

2013/0014 (COD)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

**az Európai Unió Vasúti Ügynökségéről és a 881/2004/EK rendelet hatályon kívül
helyezéséről szóló új rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

az Európai Unió Vasúti Ügynökségéről és a 881/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló új rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. ELŐZMÉNYEK

2013. január 30-án a Bizottság hat jogalkotási javaslatból álló, átfogó csomagot fogadott el annak érdekében, hogy javuljon a vasúti szolgáltatások minősége Európában, és bővüljön a választék.

Ahhoz, hogy a vasút vonzóbb alternatívát jelentsen az utasok számára, és a modális váltás lendületet kapjon, javulnia kell a szolgáltatás színvonalának és hatékonyságának. A szűkös közalapok esetében jobb ár-érték arány és fenntarthatóság lenne elérhető.

A felhasználói igények kielégítése érdekében a csomag az innovációt is támogatni kívánja az európai vasúti szolgáltatások terén, mégpedig a következő három – egymástól különböző, mégis egymással összefüggő – módon:

- (1) a belföldi személyszállítási piacok megnyitása a verseny előtt, valamint a közszolgáltatási szerződésekkel kapcsolatban a pályázatkiírás kötelezővé tétele;
- (2) a pályahálózat-működtetők függetlenségének megerősítése oly módon, hogy képesek legyenek a vasúti hálózat valamennyi fő funkciójának ellenőrzésére és a vasúti infrastruktúrához való méltányos hozzáférés mindenki számára való biztosítására;
- (3) az Ügynökség szerepének erősítése annak érdekében, hogy „egyablakos ügyintézőhellyé” váljon, amely jogosult az egész EU-ban érvényes forgalombahozatali járműengedélyek és üzemeltetői biztonsági tanúsítványok kiadására.

A javaslat Európai Parlament, illetve Tanács számára történő megküldésének időpontja
(COM(2013) 27 final – 2013/0014 COD dokumentum):

2013. január 31.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének időpontja:

2013. július 10.

A Régiók Bizottsága véleményének időpontja:

2013. október 8.

Az Európai Parlament állásponjtjának időpontja (első olvasat):

2014. február 26.

A Tanács állásponjtja elfogadásának időpontja:

2015. december 10.

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

Az Európai Unió Vasúti Ügynökségéről és a 881/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet azon hat jogalkotási javaslat egyike, amelyeket a Bizottság 2013. január 30-án a negyedik vasúti csomag keretében elfogadott.

Az Európai Vasúti Ügynökséget (a továbbiakban: az Ügynökség) létrehozó rendelet¹ felülvizsgálatának fő célja az Ügynökség szerepének erősítése és olyan „egyablakos ügyintézőhellyé” alakítása, amely jogosult az egész EU-ban érvényes forgalombahozatali járműengedélyek és üzemeltetői biztonsági tanúsítványok kiadására. A felülvizsgált rendelet erősítené az Ügynökségnek a nemzeti szabályok felügyeletében játszott szerepét, feljogosítva az Ügynökséget arra, hogy követelje meg a szükségtelen szabályok eltörlését és ellenőrizze a nemzeti biztonsági hatóságokat; egyszersmind kiemeltebb helyzetet biztosítana számára rendszerhatóságként az Európai Vasúti Forgalmirányítási Rendszer (ERTMS) és a telematikai alkalmazások összefüggésében.

A Bizottság javasolta továbbá az Ügynökség létrehozásáról szóló aktus módosítását annak érdekében, hogy az (az irányítási struktúra, a többéves munkaprogramozás és a személyezettel kapcsolatos eljárások egyszerűsítése tekintetében) összhangba kerüljön a Parlament, a Tanács és a Bizottság decentralizált ügynökségekről szóló együttes nyilatkozatával és közös megközelítésével².

Tekintettel az Ügynökség feladatait és belső szervezetét érintő változások jelentős mennyiségére, a Bizottság a 881/2004/EU rendelet új jogi aktussal történő felváltását javasolta.

3. MEGJEGYZÉSEK A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁRÓL

A Közlekedési Tanács 2015. december 10-i, első olvasatban elfogadott álláspontja támogatja a bizottsági javaslatnak az Ügynökség megerősített szerepével kapcsolatos fő célkitűzését. Néhány aspektusában azonban eltér attól; különösen az arra irányuló javaslat tekintetében, hogy a csak egy tagállamban működő vasúti társaságok/gyártók megválaszthassák, hogy biztonsági tanúsítványaikat és járműengedélyeiket az Ügynökségnél vagy a hazai nemzeti biztonsági hatóságnál kívánják-e kérvényezni.

Ezenkívül a tanácsi álláspont:

- részletes előírásokat tartalmaz az Ügynökség munkacsoportjának működéséről.
Meghatározza különösen az ezzel összefüggésben alkalmazandó átláthatósági szabályok elfogadására vonatkozó eljárást;
- rögzíti azon szükséges eszközöket, amelyek révén az Ügynökség egy információs és kommunikációs rendszer segítségével egyablakos ügyintézőhelyként működhet.
Az említett eszköz arra szolgál, hogy az Ügynökség és a nemzeti biztonsági hatóságok folyamatos tájékoztatást kapjanak az engedélyek és biztonsági tanúsítványok iránti kérelmekről, az eljárások előrehaladtáról és eredményéről;
- egyértelművé teszi az Ügynökségnek a nemzeti szabályok fokozatos visszaszorításában játszott szerepét.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2005. április 29-i 881/2004/EK rendelete.

² Az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság 2012. július 19-én aláírt együttes nyilatkozata és közös megközelítése a decentralizált ügynökségekről.

A szöveg a nemzeti szabályok fokozatos visszaszorítása érdekében előírja, hogy a nemzeti intézkedéseket meg kell vizsgálni a vasúti rendszerek biztonsága és kölcsönös átjárhatósága, valamint a versenyszabályokkal való összhang szempontjából. Elengedhetetlen egy független és semleges szakértői véleményen alapuló uniós szintű vélemény kidolgozása. Ezzel összefüggésben a szöveg körvonala az Ügynökség szerepét egy ilyen vélemény kibocsátásában;

- felsorolja az Ügynökségnek a nemzeti biztonsági hatóságok és a bejelentett szervezetek ellenőrzésével kapcsolatos további feladatait.

Az eredményesebb uniós szintű harmonizáció érdekében az Ügynökség ellenőrizni fogja e szervezetek teljesítményét és döntéshozatalát;

- meghatározza, miként működjön a fellebbezési tanács.

Részletes szabályokat határoz meg különösen a fellebbezési tanács működését illetően, ideértve a fellebbezési tanács tagjainak a fellebbezési vagy választottbírói eljárásban érintett felektől való függetlenségére vonatkozó szabályokat, az összeférhetlenségnek az Ügynökség személyi állománya minden szintjén történő megelőzésére és kezelésére vonatkozó szabályokat, valamint – annak biztosítása érdekében, hogy a fellebbezési ügyek ne okozzanak fennakadást vagy késedelmet – a fellebbezési eljárásra vonatkozó három hónapos határidő meghatározására vonatkozó szabályokat;

- meghatározza az Ügynökségnek fizetett díjakra vonatkozó végrehajtási aktus elfogadásának feltételeit.

Előírja, hogy a díjakat és illetékeket átlátható, méltányos és egységes módon kell megállapítani úgy, hogy ne veszélyeztessék az európai vasúti ágazat versenyképességét.

A Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság által előterjesztett eredeti javaslatához képest a Tanács álláspontja eltér egyes olyan kulcsfontosságú rendelkezésektől, amelyekről az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítés keretében 2012-ben megállapodott. Ez különösen az alábbiakat érinti:

- négy helyett két bizottsági képviselő kinevezése az igazgatótanácsba;
- az a jog, hogy az ügyvezető igazgató visszahívását az igazgatótanács tagjainak egyharmada is javasolhatja, miközben a decentralizált ügynökségekről szóló közös megközelítésben megfogalmazottaknak megfelelően a felmentési eljárásnak a kinevezési eljárással megegyező módon kellene zajlania;
- a Bizottság azt is hangsúlyozza, hogy az az eljárás, miszerint az igazgatótanács tagjai közül egy megfigyelőt jelölnek ki az ügyvezető igazgató kiválasztására vonatkozó bizottsági eljárás követésére, nem eredményezheti a kiválasztási és kinevezési eljárásokban betöltött feladatkörök megkettőződését.

4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság úgy látja, hogy a vasúti ágazat egyszerűsített és egységesített szabályozási keretének bevezetésére vonatkozó cél elérése érdekében elengedhetetlen az Ügynökségről szóló rendelet felülvizsgálata.

A Bizottság ezért a kompromisszum jegyében elfogadja Tanács állásfoglalását, lehetővé téve az Európai Parlamentnek a végső szöveg második olvasatban, a negyedik vasúti csomag további öt javaslatával együtt történő elfogadását. A Bizottság valóban úgy látja, hogy a piaci pillér és a műszaki pillér egyidejű elfogadása maximalizálná a fogyasztói előnyöket a vasúti ágazat szolgáltatásminősége, hatékonysága és versenyképessége terén.